

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: **Michaela Vnoučková**
Téma práce: **Předběžná opatření ve sporném řízení**
Rozsah práce: **61 stran vlastního textu**
Datum odevzdání práce: **dle informačního systému, práce datována 15. 3. 2019**

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Téma předběžných opatření ve sporném řízení je zejména v právní praxi velmi důležité, neboť vydání předběžného opatření může představovat výrazný zásah do života účastníka a do jeho práv a povinností; přes svou dočasnost může opatření trvat a působit třeba i po řadu let. Téma je aktuální i z hlediska potřeby teoretického zpracování, neboť právní úprava podléhá opakovaným novelizacím a obsahuje řadu problematických momentů. Jiná, potřebná pravidla v ní naopak chybějí. Diplomantka se rozhodla pro důraz zejména na dva související aspekty, a to jednak skládání jistoty návrhatelem předběžného opatření a jednak na náhradu újmy opatřením případně způsobené druhému účastníkovi. Jejich zpracování v české právní literatuře není příliš rozsáhlé s výjimkou běžné komentářové literatury a jedné monografie.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, na vstupní údaje a jejich zpracování a na použité metody:

Zvolené téma je středně náročné z hlediska potřebných teoretických znalostí, neboť vyžaduje mj. umět si dobře představit, jakým způsobem mohou být pravidla občanského soudního řádu aplikována v praxi a jaké konkrétní problematické situace to může vyvolat, a zároveň umět je srovnat s možnými alternativami, například i právními úpravami zahraničními, přičemž pro tyto dovednosti je nezbytným předpokladem porozumět po teoretické stránce obsahu i smyslu platné právní úpravy. Z hlediska vstupních údajů je poměrně omezena možnost vycházet z judikatury, neboť publikovaná judikatura se vzhledem k limitované možnosti mimořádných opravných prostředků předběžnými opatřeními zabývá v menší míře. Náročnost vlastního vypracování práce a volbu a použití vhodných metod lze pokládat za střední a přiměřenou.

3. Formální a systematické členění práce:

Práce má kromě úvodu a závěru tři kapitoly vlastního textu. Diplomantka nejprve uvádí čtenáře do tématu tím, že v první kapitole reprodukuje obecně úpravu předběžných opatření v českém sporném civilním řízení. V druhé kapitole se zabývá jistotou skládanou návrhatelem, včetně jejího doplatku a vracení a též včetně určitého srovnání s rakouským a slovenským právním řádem. Ve třetí kapitole se obdobně podrobněji zaměřuje na náhradu škody a jiné újmy z předběžného opatření vzešlé a rovněž provádí určité srovnání s rakouským a slovenským právním řádem. Členění práce je přehledné, odpovídá logice práce a postupuje vhodně od obecnější první kapitoly ke konkrétnějším kapitolám druhé a třetí.

4. Vyjádření k práci:

Považuji za cenné, že si diplomantka vybrala toto téma a že se rozhodla akcentovat v práci vybrané konkrétní aspekty problematiky, což umožňuje jít alespoň zčásti více do hloubky, než kdyby se snažila postihnout vše, co může v souvislosti s předběžnými opatřeními připadnout

na mysl. Z práce je patrné, že diplomantka je schopna formulování vlastních názorů, které dovedou být přiléhavé, věcné a pregnantně formulované. Zároveň se domnívám, že celkový výsledek zůstal za možností diplomantky a práce jako celek trpí určitou nedotažeností a vzbuzuje dojem poněkud uspěchaného zpracování. To se projevuje jak po stránce obsahové (včetně některých diskutabilních tvrzení a omezeného množství použitých pramenů), tak po stránce formální (k obojímu podrobněji níže). Tyto nedostatky značně snižují výsledné vyznění práce a vedou mě k jejímu horšímu hodnocení, než kdyby se nevyskytovaly, byť na druhou stranu jejich celkovou závažnost nepovažuji za tak velkou, aby bylo důvodu práci nedoporučit k obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce (splnění cíle práce, samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení z hlediska plagiátorství, logická stavba práce, práce se zdroji / využití cizojazyčných zdrojů, včetně citací, hloubka provedené analýzy ve vztahu k tématu, úprava práce, jazyková a stylistická úroveň):

Diplomantka si klade za cíl zabývat se předběžnými opatřeními ve sporném civilním řízení zejména se zřetelem na navrhovatelem skládanou jistotu a jeho povinnost k náhradě případné újmy. Tento cíl lze považovat za splněný v tom smyslu, že práce se skutečně těmito instituty zabývá, analyzuje je a diskutuje. Diplomantka se tedy dobře udržela v rámci zvoleného tématu.

Práce je zpracována samostatně, nejsou k dispozici žádné poznatky, které by naznačovaly, že by práce byla plagiátem či v jiném obdobném směru nesplňovala požadavek originality.

Práce má logickou strukturu přiměřenou zvolenému tématu, kdy postupuje od obecnějšího úvodu ke konkrétním institutům. Komparace se zahraničními právními řádby byla využita jen omezeně, avšak byla vhodně přičleněna do příslušných pasáží jednotlivých kapitol.

Jedna z výraznějších výtek k práci směřuje k rozsahu použitých zdrojů. Autorka využívá v podstatě jen běžnou českou komentářovou literaturu a dále se výrazně opírá o monografii dr. Hrnčířika o předběžných opatřeních (C. H. Beck 2016), dalších zdrojů je však již jen velmi málo. Přestože se v jistém rozsahu pokouší o komparaci s Rakouskem a Slovenskem, provádí ji opět nepřímou, na základě práce dr. Hrnčířika, ne za využití rakouské nebo slovenské procesualistické literatury (dokonce ani komentářové). To považuji za nevyužitou příležitost, neboť hlubší vhled do takové literatury by nepochybně práci mohl podstatně obohatit. Cizojazyčné zdroje využity téměř nejsou. Citace zdrojů jsou prováděny standardním způsobem, po této stránce neshledávám podstatnější nedostatky.

Práce obsahuje některá věcná tvrzení či teze, které se mi jeví být buď nesprávné, či přinejmenším sporné (a pokud na nich diplomantka trvá, měla by je argumentačně podložit nebo alespoň podrobněji prodiskutovat). Uvádím následující: Na str. 18 se uvádí, že mezi předpoklady pro předběžné opatření patří, že úspěch v navazujícím řízení ve věci samé je natolik pravděpodobný, že se blíží jistotě. To by si zasluhovalo podrobnější rozbor, neboť je to požadavek dost nerealistický vzhledem k omezenosti informací, které má soud v této fázi k dispozici. Na str. 19 se uvádí, že § 75c odst. 3 o. s. ř. nevyklučuje možnost slyšení svědků, pokud soud dojde k závěru, že je třeba je vyslechnout a slyšení účastníků není možné. Lze však namítnout, že dokazování se provádí při jednání a i u výjimek z tohoto pravidla mají účastníci právo být přítomni (viz § 122 odst. 1 a 2 o. s. ř.). Na str. 22 se tvrdí, že v praxi dochází nejčastěji k nařízení povinnosti vydání klíčů od bytu, umožnění nerušeného užívání bytu, zdržení rušivého jednání či odstranění rušivé věci. Tato teze se mi jeví sporná, neboť

vycházím ze subjektivní zkušenosti, podle níž se v praxi typicky nařizuje zdržení se nakládání (převodů atd.) s určitou věcí; pokud diplomantka disponuje nějakými empirickými poznatky podporujícími její (či jí z pramene převzatou) tezi, měla by je uvést. Na str. 27 jsem neporozuměl příkladu ve třetím odstavci textu o tom, že pokud bude předběžným opatřením vysloven zákaz nakládání pouze proti jednomu ze spoluvlastníků, může s věcí zapovězeným způsobem nakládat jiný spoluvlastník. To si neumím příliš představit v situaci, kdy každý ze spoluvlastníků je vlastníkem svého podílu, tj. každý nakládá s ním, ne s celou věcí. V poznámce pod čarou na téže straně se tvrdí ve vztahu k mezím závaznosti předběžného opatření, že odlišně stanoví zákon např. v § 83 odst. 2 o. s. ř. Ten se však týká litispendence, meze závaznosti předběžného opatření sám nijak nerozšiřuje. Na str. 29 se uvádí, že návrh na vklad práva do katastru nemovitostí je právním jednáním, u něhož diplomantka dovozuje možnou neúčinnost z § 76f odst. 2 o. s. ř. Lze však namítnout, že zmíněný návrh je ve skutečnosti žádostí ve správním řízení, za (soukromo)právní jednání jej neoznačuje ani zmíněné zákonné ustanovení. Na téže straně se uvádí, že je v zájmu navrhovatele, aby návrh na nařízení předběžného opatření zaslal i příslušnému katastrálnímu úřadu – co by si však od takového postupu měl slibovat? Na str. 32 se hovoří o případu, kdy může být získání doložky vykonatelnosti předběžného opatření značně časově náročné. Zde jde zřejmě o nesprávné pochopení, z kontextu plyne, že jde o doložku vykonatelnosti meritorního rozhodnutí. Na str. 34 došlo ve čtvrtém odstavci k opomenutí žaloby pro zmatečnost, hovoří se zde dvakrát o obnově řízení. Zásadnější však je, že se zde tvrdí, že žalobu podle § 229 o. s. ř. lze podat je proti rozhodnutí, kterým bylo skončení řízení ve věci samé – to není pravda, na rozdíl od obnovy řízení může žaloba pro zmatečnost podle § 229 odst. 1 o. s. ř. směřovat proti rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno, ale třeba i nemeritorně. Na str. 46 nerozumím větě, že k vrácení složené jistoty dochází, mj. „pokud odvolání proti zamítavému usnesení potvrdil odvolací soud“. Na str. 58 se uvádí u lhůty podle § 77a odst. 2 o. s. ř., že „jelikož se jedná o lhůtu procesní, žaloba musí být v poslední den lhůty doručena soudu“. Zřejmě zde došlo k pojmové záměně lhůt procesních a hmotněprávních.

Formální úprava práce odpovídá očekávání, k jazykové a stylistické úrovni je však nutno poukázat na řadu chyb v psaní, které působí dost rušivě. Například na str. 6 absentuje „Sb.“, na str. 14 chybí předložka „k“ („... jeho odmítnutí“), na str. 22 má být „případů“ místo „případu“, na str. 23 „předběžné“ místo „předběžného“, na str. 28 „za škodu“ místo „za náhradu škody“, na str. 29 chybí slovo „návrhu“ („... na vklad do katastru“), na téže straně má být „katastrálnímu úřadu“ místo „katastru nemovitostí“, na str. 31 chybí interpunkce (čárka za „zánik předběžného opatření“, čárka za „zamítnut, odmítnut“, mezera ve slovech „§ 76 odst. 3“), na str. 32 má být „exekuci“ místo „exekuce“, na str. 37 v poznámce pod čarou chybí mezera ve slovech „§ 202 odst. 2“, na str. 40 v poznámce pod čarou přebývají slova „296/2017 Sb, Zákon č.“ (tentýž nedostatek též na str. 57 v poznámce pod čarou), na str. 52 má být „odpovědnosti“ místo „odpovědnost“, na str. 54 „jíž“ místo „již“ („... byla předběžným opatřením způsobena škoda“), na str. 64 chybí „Sb.“ Celou prací se prolíná nestandardní a nejednotné psaní dat, které lze názorně ilustrovat na str. 71, kde se vyskytují na jedné stránce údaje typu „19. 1. 2010“ (který je v pořádku), „10.5.2017“ (bez mezer), „20. 04. 2006“ (s mezerami) a „19.0.2013“ (bez mezer a s chybějící číslicí).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

V jakých konkrétních směrech by bylo vhodné novelizovat (či v rámci rekodifikace odchylně upravit) právní úpravu předběžných opatření ve sporném řízení?

Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň:

Práci navrhuji hodnotit „dobře“, s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

V Praze dne 6. dubna 2019

JUDr. Tomáš Holčapek, Ph.D.